

**ALUSTAVA TALOUSARVIO 2014
JA
TALOUSSUUNNITELMALUONNOS
2014 - 2016**

Varsinais-Suomen liiton talousarvio 2014 ja taloussuunnitelma 2014 - 2016

Varsinais-Suomen liitto
PL 273 (Ratapihankatu 36) 20101 Turku
Puh. (02) 210 0900
Fax. (02) 210 0901
kirjaamo@varsinais-suomi.fi
www.varsinais-suomi.fi

SISÄLTÖ

MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS.....	5
LANDSKAPSDIREKTÖRENS ÖVERSIKT	8
1. LIITON TOIMINNAN PERUSTEET.....	9
1.1 TOIMINTA-AJATUS JA AVAINTEHTÄVÄT	9
1.2 MAAKUNNAN KEHITTÄMISEN VISIO JA TOIMINTASTRATEGIAT.....	10
2. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTEET	12
3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET	14
3.1 LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO	14
3.2 YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO	15
3.3 ALUEKEHITTÄMINEN	17
3.4 MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ	19
3.5 EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELUT	21
4. HENKILÖSTÖ.....	22
5. TALOUDEN TUNNUSLUVUT	24
5.1 KÄYTTÖTALOUSOSA	24
5.2 TULOSLASKELMAOSA	26
5.3 INVESTOINTIOSA	27
5.4 RAHOITUSOSA	27
LIITE 1. JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET 2007 – 2013.....	28
LIITE 2. MAKSUOSUUKSIEN KEHITYS 1993–2013	29
LIITE 3. MAKSUOSUUKSIEN MÄÄRÄYTYMINEN VUONNA 2013.....	30

MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS

Maakuntahallinnon rooli

Varsinais-Suomen liiton rooli maakunnan aluekehitysviranomaisena, aluesuunnitteluviranomaisena, edunvalvojana, yhteistyön kehittäjänä, maakunnan kulttuurin, hengen ja imagon nostajana ja maakunnan kansanvälisen yhteistyön vastuuviranomaisena on menneiden 20 vuoden varrella vakiintunut ja tunnustettu. Luottamus ja tunnettavuus alueen toimijana on aina kuitenkin hankittava johdonmukaisella työllä.

Varsinais-Suomen liiton toiminnassa korostuu kansanvalta. Maakuntahallinto on luottamushenkilöiden varaan rakentuvaa päätöksentekoa, johon kuntavaalien tulos aina suoraan vaikuttaa. Maakuntahallinto on myös aina koko maakunnan yhteiseen etuun ja kehitykseen tähtäävää hallintoa.

Maakunnan liitto on ennen kaikkea yhteistyöorganisaatio. Yhteistyö peruskuntien kanssa on itsestäänselvyys. Yhtä tärkeää on yhteistyö valtion paikallishallinnon, elinkeinoelämän, korkeakoulujen ja kaikkien maakunnan keskeisten intressitahojen kanssa. Maakunnan liitto ei saa toiminnassaan jäädä yhdeksi "viranomaiseksi" vaan sen on oltava aktiivisesti mukana kaikessa alueen kehittämistoiminnassa. Se on osa julkishallintoa, mutta sen on onnistuakseen toiminnassaan otettava kasvavassa määrin huomioon myös perinteinen yksityinen sektori ja koottava kaikki tarvittavat voimavarat edistämään maakunnan asukkaiden hyvinvointia.

Toiminnallisia haasteita 2014

1. Maakuntasuunnitelmasta ja maakuntaohjelmasta muodostuva maakuntastrategia on liiton tärkein ohjausväline. Uuden Strategian valmistelu on talven 2013 - 2014 keskeinen haaste. Strategialuonnos saadaan tammikuussa 2014 kuntien ja yhteistyötahojen ja viranomaisten lausuntokierrokselle. Kesäkuun maakuntavaltuusto hyväksyy valmiin Strategian.

Maakuntastrategiassa esitetyt tavoitteet ja konkreettiset neljän seuraavan vuoden toimenpiteet ohjaavat kaikkien alueen viranomaisten ja muiden toimijoiden resurssien käyttöä ja painopisteitä. Sillä kuinka hyvin strategiassa pystytään löytämään maakunnan hyvinvoinnin kannalta oleelliset kehittämiskohdat on kauaskantoiset vaikutukset.

2. Liiton toiminnan tuloksia arvioidaan helpoimmin ns. perinteisen edunvalvonnan kentällä saavutetuilla voitoilla tai tappioilla. Erityisesti liikenneverkon kehittämisen tulevat ratkaisut pysyvät edelleen voimakkaasti esillä. Jyrki Kataisen hallituksen liikennepoliittiseen selonteeseen 2012 kirjattiin VT 8 Turku – Pori –yhteysvälin töihin 100 M euron varaus. Valtiovarainministeriön vuoden 2014 budjettiesitykseen on nyt esitetty 20 M euron määräraha töiden aloitukseen. Ko. kohteen töiden aloituksen jälkeen joudumme edelleen kamppailemaan Masku – Nousiainen välin toteutuksesta ja sen jälkeen vielä koko yhteysvälin Turku – Pori II vaiheen ratkaisusta. VT 9:n liikenneturvallisuusratkaisut ja KT 40:n perusparannus odottavat rahoitusratkaisuja.

Maakunnan teollisuuden rakennemuutoksen edistämistä on telakkateollisuuden ja matkapuhelinalan työpaikkojen vähenemisen seurauksena tullut keskeinen maakunnallinen haaste. Telakkateollisuuden kilpailukyky on jatkossakin avainkysymys vaikka tilauskirjoissa taas onkin rakennettavaa. Nokian 2012 tekemä päätös lopettaa matkapuhelinten valmistus Salon tehtaassa on voimakas tuotantoa ja työpaikkoja vähentävä päätös mitä Suomessa on koettu. Rakennemuutostoimet ulottuvat koko maakuntaan ja edellyttävät hyvin monipuolista välineistöä uusien työpaikkojen luomisen edellytysten vahvistamiseksi.

Laajavaikutteinen ja jo pitkään esillä ollut aihealue liittyy Saaristomeren kehityksen kääntämiseen paranevaan suuntaan. Itämeri on jatkuvien seminaarien aihe – käytännön toimet asiassa ovat maakunnan tavoitteena myös jatkossa. Osaaminen on maakunnan keskeinen vahvuus. Siksi korkeakoulu, koulutuksen aloituspaikat ja tutkimukseen kohdistuvat rahoitusratkaisut pysyvät edunvalvonnassakin jatkuvasti esillä.

Maakunnan edunvalvonta ei hyvin sujuessaan ole julkilausumia, vaatimuksia eikä lähetystöjä, vaan aktiivista mukanaoloa päätösten valmistelussa ja tuloksia, jotka tuntuvat kaikista muistakin oikeilta ratkaisuilta. Varsinaissuomalaisien erityisolosuhteiden hyväksikäyttökoko Suomen parhaaksi on parasta edunvalvontapolitiikkaa.

3. Maan hallituksen ohjelmassa on erittäin keskeisessä asemassa kuntarakennemuutoksen toteuttaminen. Kuntarakenteen muuttaminen hallituskauden aikana sellaiseksi, että kunnat pääsääntöisesti muodostuisivat työssäkäyntialuepohjaisiksi ja muodostuisivat taloudellisesti niin vahvoiksi, että ne pysyisivät ilman kuntayhtymäjärjestelyjä tuottamaan kuntalaisille peruspalvelut, on jo teoriassakin kova haaste. Vielä kovempi se on käytännössä. Erityisesti suurempien kaupunkiseutujen osalta ratkaisuja on haasteellista löytää ainakaan vapaaehtoisista.

Eduskunta on nyt hyväksynyt asiaa edistämään ns. selvityslain, joilla kunnat veloitetaan selvittämään mm. minimissään 20.000 asukkaan kokoisten kuntien toteuttamisedellytykset. Kuntarakennemuutoksen rinnalla tapahtunut sosiaali- ja terveyspalvelujen integraation tähtäävä valmistelu on osoittautunut ehkä kuntarakennettakin visaisemmaksi kysymykseksi. Viiden erityisvastuualueen ja "isäntäkuntien" varaan rakentuva hallintokokonaisuus on edelleen työryhmävalmistelussa, mutta tulee toimintavuoden aikana pysymään kuntapalvelukeskustelun ja päätöksenteon keskiössä. Kaupunkiseuduilla kysymys on ennen kaikkea työssäkäyntialuetta koskevista selvityksistä. Tämä selvitysvaihe päättyy 6 kuukautta sen jälkeen kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki on hyväksytty eduskunnassa. Sen jälkeen odotetaan tehtävän päätöksiä, jotka astuisivat voimaan 2016 alusta.

Maakunnan liitolle uudistukset ovat valtion taholta liiton peruskunnille tuleva kehittämishaaste. Alueen kehittäminen yhteistyössä yli kuntarajojen on luonnollisesti jo sääntö- ja lakiperusteisesti maakunnan liittojen perustoimintoja. Myös palvelujen järjestäminen taloudellisesti ja tehokkaasti yli kuntarajojen on maakunnallisesti tuettava pyrkimys. Maakunnan liitolla on alueen yhteistyöviranomaisena hyvät edellytykset edistää näitä uudistuksen tavoitteita. Uudistuksen edetessä maakunnan liitto tuottaa asian valmistelussa tarvittavaa dokumenttiaineistoa kuntien ja valtion käyttöön.

4. Maakunnan liittojen asemaa on johdonmukaisesti vahvistettu kaikkien kahden viime vuosikymmenen hallitusten politiikassa. Hallitusohjelmassa ei nyt ole tällaisia merkintöjä. Kuntarakennemuutoksen toteuttaminen ja kaupunkiseutujen roolin vahvistaminen vievät päähuomion.

Onko aluehallinto siis tullut valmiiksi? Ei millään tavalla. Onnistuessaan kuntarakennemuutos muuttaa aluehallinnon kenttää niin paljon, että jatkosta voidaan päättää vasta sen jälkeen. Jos kuntarakenne muuttuu hallituksen kaavailemalla tavalla, on selvää, että myös aluehallinto muuttuu vastaavasti. Jos kunnat ovat suuria, on niitä paljon nykyistä vähemmän. Sama seikka merkitsee maakunnallisen aluehallinnon rajojen suurenemista. Maakuntien toimintaa yhdistetään uuden alueellisen jaon tarpeiden mukaisesti. Tämä on edessä ennemmin tai myöhemmin.

Kuntien ja Valtion välissä on kaikissa eurooppalaisissa demokratioissa kunnan aluetta suuremmilla alueilla toteutettavaa yhteistyötä, koordinaatiota ja palvelutuotantoa varten oma vaaleilla valittu hallinto. Sitä ilman ei Suomikaan voi asioitaan järjestää. Pidemmän päälle siihen on yhdistettävissä nykyinen ministeriövetoinen valtion aluehallinto. Mitä nopeammin tähän päästään, sitä tehokkaampaa, taloudellisempaa ja kansanvaltaisempaa toimintaa on. Kun seuraavan hallituksen ohjelmaa valmistellaan, niin tämä aluehallinnon integraatio tulisi ottaa vakavaan valmisteluun.

5. Varsinais-Suomen kansainvälisen aseman vahvistaminen erityisesti Itämeren alueella on maakunnan yhteinen visio. EU:n Itämeristrategia antaa painopisteitä myös Varsinais-Suomen omalle toiminnalle Itämeren piirissä. Varsinais-Suomen liiton on pystyttävä edelleen syventämään monilla tahoilla käynnistämiä kansainvälisiä yhteistyöhankkeita.

Erityisen tärkeäksi on noussut liiton rooli EU:n ja Venäjän välisessä saumakohdassa.

Liiton omien resurssien rajallisuudesta johtuen erityisesti tässä korostuu laaja maakunnallinen julkisiin tahoihin ja elinkeinoelämään kohdistuva yhteistoiminta. Tiivis yhteistyö erityisesti Turun kaupungin kanssa on tässä toiminnassa tärkeää. Vuoden 2014 osalta olemme saaneet kaikki keskeisimmät Itämeren yhteistyökokoukset järjestettäväksi Turussa.

Liiton rooli EU:n Central Baltic Interreg IV A –ohjelman hallintoviranomaisena on osaltaan luonut erinomaiset edellytykset yhteyksien tiivistämiseen alueella. Ohjelma on antanut myös huomattavat resurssit yhteisiin hankkeisiin. Yli 100 miljoonan euron ohjelma on ollut liitolle erittäin vaativa, mutta myös erittäin haastava ja innostava kokonaisuus. Jäsenvaltiot ovatkin 2013 antaneet Varsinais-Suomen liitolle uuden ohjelmakauden Central Baltic V A –ohjelman hallintoviranomaisvastuun. Toiminnan hallintoa keskitetään Riiasta, Tallinnasta, Tukholmasta ja Maarianhaminasta entistä voimakkaammin Turkuun.

Varsinais-Suomen liitolle kansainvälinen toiminta ei ole mitään erillistä ”ulkopolitiikkaa”, vaan maakunnan aluekehitysintresseistä lähtevää käytännön yhteistyön rakentamista niin Itämeren alueella kuin sen ulkopuolellakin. Toiminnan painopisteet ovat jatkuvan tarkastelun kohteena.

6. Maakunnan suunnittelun ja -kaavoituksen ajantasaisuus ja korkea taso on edelleen turvattava, jotta maakunnan kehitystä voidaan ohjata haluttuun suuntaan ja edistää uusien infra- ja rakennushankkeiden toteuttamista ja kestävästä kehitystä.

Maakuntakaavoitus jatkuu täydellä teholla ensimmäisen kokonaismaakuntakaavakerroksen jälkeenkin. Kesäkuussa 2013 maakuntavaltuustossa hyväksytyn tuulivoimavaihemaakuntakaavan vahvistuspäätös on odotettavissa vuoden 2014 aikana. Taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavaluonnosta laaditaan v. 2011 muuttuneen maankäyttö- ja rakennuslain ja sen siirtymäsäännösten vauhdittamana. Liikennejärjestelmätyöllä edistetään seutukuntien työssäkäyntialueiden toiminnallista integroitumista vahvaksi, yhtenäiseksi maakunnalliseksi talousalueeksi.

7. Maakuntasuunnitelman tavoitteiden ja maakuntaohjelman konkreettisten toimenpiteiden toteuttamiseen tarvittavan yhteistyön ja rahoituksen kerääminen maakunnan liiton/EU-ohjelmien, kuntien ja valtion kehittämisspanoksista on muodostunut entistäkin haastavammaksi valtion karsittua niin maakunnan kehittämistä kuin EU-ohjelmien vastinrahaa. Hanketoiminnan radikaali väheneminen on tosiasia. Maakunnan kehittämistä on ollut tärkein ja joustavin rahoitusmuoto käynnistettäessä alueellisia uusia kehittämishankkeita.

8. Uudet EU:n 2014+ ohjelmakauden ohjelmat koko Suomeen ovat olleet valtiojohtoisessa valmistelussa vuoden 2013 aikana. Ne saadaan toivottavasti ratifioitua ennen ohjelmakauden alkua. Varsinais-Suomea koskeva Etelä- ja Länsi-Suomen ohjelma painottuu PK-yrittäjätoiminnan tukeen, innovaatioihin ja työllisyyteen.

Tukien yhteissummasta laskee koko 7-vuotiskaudella noin 30 % siitä mitä se edellisellä kaudella oli. Käytännössä hankerahoituksen seula tiukkenee tästä johtuen erittäin paljon.

EU:n sisäiset rajat ylittävän Central Baltic V A -ohjelman lisäksi Varsinais-Suomi (Turun kaupunkiseutu) on pääsemässä myös Venäjän suuntaan toteutettavan EU:n ulkorajan ylittävän uuden ENI -ohjelman ohjelma-alueeseen. Mahdollisuus saada rahoitusta Pietarin kaupungin ja Leningradin Oblastin kanssa tehtäviin yhteistyöhankkeisiin antaa meille aivan uudet mahdollisuudet vahvistaa jo luotuja yhteyksiä.

Vuodesta 2014 on tulossa kunta- ja aluehallinnon kehityksessä erittäin haastava. Vuosi on erittäin haasteellinen myös aluetaloudessa. Koko maailman taloutta heiluttavat kehityskulut ovat vaikuttaneet suoraan myös Varsinais-Suomen tuotantoon, talouteen ja kilpailukykyyn. Tämänhetkistä tilannetta voi

luonnehtia erittäin haasteelliseksi. Maakunta ei kuitenkaan ole vain nappula suuressa pelissä, vaan omilla kehittämistoimillaan se myös itse vaikuttaa siihen mikä roolimme tulevina vuosina on.

Turussa 18.8.2013

Juho Savo
maakuntajohtaja

LANDSKAPSDIREKTÖRENS ÖVERSIKT

Täydentyä maakuntavaltuustoon

1. LIITON TOIMINNAN PERUSTEET

1.1 TOIMINTA-AJATUS JA AVAINTEHTÄVÄT

Toiminta-ajatus

- Kehitämme kokonaisvaltaisesti Varsinais-Suomesta menestyvää aluetta, jossa elämisen laatu on Suomen parasta.
- Ohjaamme ja tuemme aktiivisesti alueemme toimijoita kohti maakunnan yhteisesti sovittuja päämääriä ja kokonaisetua demokraattiseen päätöksentekoon tukeutuen.
- Edistämme kuntien seudullista ja muuta yhteistyötä maakunnan kehittämisen kannalta keskeisten sidosryhmien kanssa sekä maakuntien välistä yhteistoimintaa. Olemme tunnustettu toimija koko Itämeren alueella.

Avaintehtävät

Varsinais-Suomen liitto on 28 jäsenkunnan muodostama lakisääteinen kuntayhtymä, joka maankäyttö- ja rakennuslain mukaan hoitaa alueensa maakuntakaavoituksen ja alueiden kehittämislain mukaan vastaa alueensa yleisestä kehittämisestä. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset tehtävät sillä on ollut vuodesta 1968, aluekehitystehtävät liitolle määrättiin vuoden 1994 alusta. Lisäksi liiton lakisääteisenä tehtävänä on vuoden 2000 alusta lähtien ollut huolehtia rakennerahasto-ohjelmien kansallisesta hallinnosta annetussa laissa ja asetuksessa maakunnan liitolle määrättyistä tehtävistä.

Kansallista alueiden kehittämistä ohjaa laki alueiden kehittämisestä 1651/2009 sekä sitä koskeva valtioneuvoston asetus (1837/2009). Maankäyttöä ja suunnittelua ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999.

Vuonna 2006 liitto otti sisäasiainministeriön toimeksiannosta hoitaakseen Central Baltic Interreg IV A -ohjelman hallinto- ja todentamis- ja tarkastusviranomaistehtävät, jotka jatkuvat vuoteen 2015. Varsinais-Suomen liitto tulee jäsenvaltioiden (Suomi, ml. Ahvenanmaa, Ruotsi, Viro ja Latvia) toimeksiannosta hallinnoimaan myös uutta Central Baltic Interreg V A -ohjelmaa 2014 - 2020.

Varsinais-Suomen liitto

- vastaa maakunnan yleisestä kehittämisestä yhteistyössä valtion viranomaisten kanssa;
- vastaa maakuntasuunnitelman, maakuntakaavan ja maakuntaohjelman laatimisesta ja hyväksyminen;
- valmistelee maakuntaohjelman perusteella vuosittain maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman yhteistyössä sidosryhmien kanssa ja hyväksyy sen;
- vastaa kansallisia rakennerahasto-ohjelmia koskevien ohjelmaehdotusten laatimisesta ja toteuttamisesta maakunnassa;
- edistää kuntien seudullista ja muuta yhteistyötä sekä maakuntien välistä yhteistyötä ja yhteistyötä maakunnan kehittämisen kannalta keskeisten sidosryhmien kanssa;
- hoitaa tehtäviinsä liittyviä kansainvälisiä asioita ja yhteyksiä;
- koordinoi mm. koulutustarpeiden ennakointia, liikennejärjestelmää, vesi ja jätehuoltoa sekä luonnonvaroja ja ympäristöä koskevien maakunnallisten suunnitelmien laadintaa sekä
- hoitaa muut laissa säädetyt tehtävät.

Varsinais-Suomi ja Satakunta muodostavat alueiden kehittämislain mukaisen yhteistoiminta-alueen. Yhteistoimintasopimuksen (mh 23.11.2009 § 267) mukaan päätökset maakuntaohjelmiin sisältyvistä yhteistoiminnan piiriin kuuluvista asioista tehdään maakuntavaltuustojen yhtäpitävillä päätöksillä. Päätökset maakuntaohjelmien toteuttamissuunnitelmiin tai muihin alueiden kehittämiseen merkittävästi vaikuttaviin suunnitelmiin sisältyvistä yhteistoiminnan piiriin kuuluvista asioista tehdään maakuntahallitusten yhtäpitävillä päätöksillä.

Maakuntaohjelmien ja niiden toteuttamissuunnitelmien yhteiset, ylimaakunnalliset strategiset osat muodostavat pohjan tulosohjausprosessissa keskushallinnon kanssa. Liitto osallistuu elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) strategiasopimusten laadintaan ja vuosittaisia neuvotteluja käydään myös aluehallintoviranomaisen (AVI) kanssa.

Etelä-Suomen liittouman (ELLI) yhteistyö jatkuu Etelä-Karjalan, Hämeen, Kymenlaakson, Päijät-Hämeen, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen kesken. Yhteistyöasioiden hoitamisesta vastaa kulloinkin vuorossa oleva puheenjohtajaliitto, vuonna 2014 Kymenlaakson liitto.

Uutena tehtävänä maakunnan liitoille tuli keväällä 2012 päätöksenteko kuntien työllisyysperusteisista investointiavustuksista.

Varsinais-Suomen liitto seuraa tarkasti kuntarakenteiden ja sote-palvelujen uudistamista koskevan lainsäädännön valmistelua ja varautuu uuden lainsäädännön liiton toiminnalle asettamiin kehittämistarpeisiin.

1.2 MAAKUNNAN KEHITTÄMISEN VISIO JA TOIMINTASTRATEGIAT

Varsinais-Suomen maakunnan visiona on: "Varsinais-Suomessa elämisen laatu on Suomen parasta."

Visiota on tarkennettu vuoden 2030 tavoitetilaa kuvaavin visiolausein seuraavasti:

Osaaminen ja elinkeinot

- Varsinais-Suomessa on maan toiseksi merkittävin akateeminen kansainvälisen tason korkeakoulu- ja tutkimuskeskittymä (Turun uusi Akatemia).
- Varsinais-Suomi tarjoaa työtä osaavalle ja koulutetulle työvoimalle. Koulutus vastaa maakunnan kehittymisen ja elinkeinoelämän tarpeita.
- Varsinais-Suomi on kansainvälisesti kilpailukykyinen palvelu-, meri-, elintarvike/bio-, ICT – sekä energia- ja ympäristöteknologian toimialoilla.
- Varsinais-Suomi on maatalouden tärkein ja tuottavin tuotantoalue Suomessa.
- Varsinais-Suomi on merkittävä Itämeren matkailualue.
- Varsinais-Suomi on kulttuuritarjonnan vahva maakunta ja edelläkävijä uusilla luovilla toimialoilla.

Yhdyskuntarakenne ja toimintaympäristö

- Varsinais-Suomi tarjoaa hyvin suunnitellun ja toteutetun ympäristön kaikille asukkaille ja toimijoille.
- Varsinais-Suomen arvokas kulttuuriympäristö on imago- ja identiteettitekijä sekä kehityksen voimavara.
- Varsinais-Suomen liikennejärjestelmä toimii tehokkaasti, turvallisesti ja kestävästi tukien eläminen laatua ja elinkeinoelämän kilpailukykyä maakunnan kaikissa osissa.
- Varsinais-Suomessa toimii ajanmukaiset, nopeat tietoliikenneyhteydet koko maakunnan alueella.
- Varsinais-Suomi on hiilineutraali maakunta ja tuottaa merkittävän osan energiantarpeestaan uusiutuvalla energialla.

- Saaristomeren tila on hyvä.

Hyvinvointi ja turvallisuus

- Varsinais-Suomi on turvallinen paikka asua ja elää.
- Varsinais-Suomen vahvat kunnat tarjoavat asukkailleen monipuoliset ja laadukkaat peruspalvelut.
- Varsinaissuomalaiset tekevät yhteistyötä ja osallistuvat aktiivisesti oman alueensa kehittämiseen.
- Varsinais-Suomessa moniarvoisuus on voimavara.
- Varsinais-Suomessa kaikilla nuorilla on vähintään toisen asteen ammatillinen tutkinto ja toimiva työllisyystakuu

Edellä kuvattu visio perustuu maakuntavaltuuston (mv 14.6.2010 § 11) hyväksymään maakuntastrategia-asiakirjan "Kompassi tulevaisuuteen" maakuntasuunnitelmaosioon. Maakuntastrategian toteuttaminen tapahtuu Kompassi tulevaisuuteen asiakirjan maakuntaohjelmaosiossa 2011 - 2014 kuvatuin toimenpitein (46 kpl).

Maakuntastrategiaa toteutetaan maakuntaohjelman, maakuntakaavoituksen, liikennejärjestelmätyn ja muun maakunnallisen suunnittelun sekä edunvalvonnan avulla.

Syksyllä 2012 käynnistettiin uuden maakuntastrategian (maakuntasuunnitelma ja -ohjelma) valmistelu ja tavoitteena on viedä asiakirja päätettäväksi kesäkuun 2014 maakuntavaltuustoon

2. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

Kuntalain 65 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Varsinais-Suomen liiton perussopimuksen 20 § mukaan: "Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Talousarvio ja -suunnitelma tulee käyttötalouden osalta eritellä tehtävittäin ja investointien osalta hankkeittain." Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön 21 § mukaan "Maakuntavaltuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle tehtäväkohtaiset ja hankekohtaiset toimintatavoitteet, määrärahat ja tuloarviot. Maakuntahallitus hyväksyy talousarvion perustuvan käyttösunnitelman. Maakuntahallitus voi siirtää käyttösunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille."

Valmisteluprosessi ja käsittelyaikataulut

Talousarvio ja taloussuunnitelma on valmisteltu virastossa osaamisryhmittäin ja valmistelu on perustunut maakuntaohjelmassa ja maakuntasuunnitelmassa tehtyihin strategisiin valintoihin ja toiminnan linjauksiin. Maakuntahallitus käsitteli 26.8.2013 alustavan talousarvion ja taloussuunnitelmaluonnoksen ja varasi jäsenkunnille mahdollisuuden esityksien tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Kuntien esitykset sekä lopullinen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys käsitellään maakuntahallituksessa 28.10.2013 ja viedään maakuntavaltuuston 2.12.2013 päätettäväksi. Varsinais-Suomen liiton yhteistyökomitea käsitteli talousarvion ja -suunnitelmaluonnoksen 16.8.2012. Kuntajohdon neuvottelupäivillä 20.9.2013 selostetaan talousarvion ja -suunnitelman keskeinen sisältö.

Talousarvion sitovuus

Varsinais-Suomen liiton talousarviossa vuodelle 2014 tuloslaskelman tilikauden tulos on nettositova maakuntavaltuustoon nähden. Maakuntahallitus vahvistaa myöhemmin käyttötalouden osan käyttösunnitelman, jossa asetetaan tarkemmat vastuualuekohtaiset tavoitteet ja talousarvion sitovuus maakuntahallitukseen nähden ulotetaan käyttösunnitelman tiliryhmätasolle. Talousarviossa nimetään tilivelvolliset viranhaltijat vastuualueittain.

Kuntien maksuosuudet

Jäsenkuntien maksuosuustuloarvion perusteena ovat tilikauden määrärahat ja tuloarviot. Varsinais-Suomen liiton perussopimuksen 24 § mukaan se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tuottojen lisäksi tarvitaan kulujen suorittamiseen, kootaan varainhoitovuoden maksuosuuksina. Jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät edellisestä varainhoitovuotena toimitetussa verotuksessa jäsenkunnissa määrättyjen veromäärien suhteessa. Veromäärien vertailuluku lasketaan jakamalla talousarviovuoden 1. tammikuuta laskentatilanteen mukainen kunnallisveron ja yhteisöveron kuntaosuuden yhteenlaskettu tuotto kunnallisveroprosentilla. Maksuosuuksien määräytymisen laskentataulukko vuodelta 2013 on liitteenä 3.

Tilikauden tunnusluvut

Talousarviossa 2014 jäsenkuntien maksuosuudet ovat 3 899 900 euroa, joka euromäärä oli 3,0 % korkeampi (113 589 euroa) kuin talousarvion 2013 maksuosuustuloarvio.

Talousarvion 2014 on korvamerkitty 150 000 euron määräraha Varsinais-Suomen yhteismarkkinointihankkeen osarahoitukseen maakuntahallituksen (mh 17.6.2013 § 122) esityksen mukaisesti. Vuonna 2013 liitto osallistuu yhteismarkkinointihankkeeseen 50 000 määrärahalta. Määrärahan lisäyksen (100 000 euroa) vaikutus kuntien maksuosuuksiin 2,64 %. Tällöin liiton muun varsinaisen toiminnan kustannusvaikutus kuntien maksuosuuksien kasvuun on 0,36 %. Yhteismarkkinointihankkeen osarahoituksen sisällyttäminen liiton talousarvion merkitsee sitä, että Turun kaupunkia lukuun ottamatta jäsenkunnilta ei kerätä lisärahoitusta hankkeen toteuttamiseen.

Vuosien 2002 - 2009 ja 2012 tilinpäätökset ovat olleet ylijäämäisiä, jolloin vuodelle 2014 voidaan tehdä vastaavasti alijäämäinen budjetti (noin -90 000 euroa), joka euromäärä on sama kuin vuoden 2013 budjetin alijäämä. Alijäämät suunnitellaan katettaviksi edellisten tilikausien ylijäämätilitä.

Vuosien 2015 - 2016 taloussuunnitelmissa määrärahat ja tuloarviot perustuvat kuntien maksuosuuksiin kasvuun siten, että vuonna 2015 kasvuprosentti on 3,0 % ja vuonna 2016 kasvuprosentti on 2,0 %. Tilikauden tuloksen osalta tavoitteena on molempina vuosina nolla euroa.

Talousarvion 2013 investointiosaan on varattu 20 000 euron määräraha, joka käytetään tietojärjestelmien kehittämiseen.

TULOSLASKELMAN KESKEISET TUNNUSLUVUT					
	TA 2014	TA 2013	TP2012	TS 2015	TS 2016
TULOSLASKELMA					
_Toimintatuotot	6 257 900	6 127 211	5 952 135	6 481 897	6 462 235
_Toimintakulut	-6 342 901	-6 214 211	-5 892 312	-6 475 897	-6 453 235
TOIMINTAKATE	-85 000	-87 000	59 824	6 000	9 000
VUOSIKATE	-75 000	-77 000	65 734	18 000	22 000
TILIKAUDEN TULOS	-90 000	-90 000	54 173	0	0

Talousarvion 2013 toteutumavertailun ajalta 1.1. -30.6.2013 perusteella talousarvio 2013 toteutuu arvioidun mukaisesti.

3. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

3.1 LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO

JÄSENKUNNAT (28) EDUSTAJAINKOKOUS			
MAAKUNTAVALTUUSTO (102)			
TARKASTUSLAUTAKUNTA (4)			
MAAKUNTAHALLITUS (19)			
Hankerahoitusjaosto (7)	Maankäyttöjaosto (7)	Saaristotoimikunta (17)	Kulttuuritoimikunta (11)
	Kielellisten palvelujen toimikunta (7)	Valintatoimikunta (7)	

Kaaviossa ovat luottamushenkilöhallinnon keskeiset toimielimet vuonna 2013. Suluissa ovat toimielimien jäsenten lukumäärät. Toimielimien pöytäkirjat ovat nähtävissä osoitteessa www.varsinais-suomi.fi. Luottamushenkilöhallinnon organisaattiorakenteeseen ei ole suunniteltu muutoksia vuodelle 2014.

Toiminta-ajatus

Liiton luottamushenkilöhallinto huolehtii demokraattisesta päätöksenteosta ja ohjauksesta. Luottamushenkilötoimielimien toimikausi on kunnallisvaalikausi.

Luottamustoimielimet

Edustajainkokous

Edustajainkokous on kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti liiton toimielin. Sen tehtävänä valtuustokauden alussa valita jäsenkuntia edustavat maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Seuraava edustajainkokous kokoontuu alkuvuonna 2017.

Maakuntavaltuusto

Maakuntavaltuusto ylimpänä päättävänä elimenä kokoontuu toimintavuoden aikana 2 kertaa. Kesäkuussa asialistalla ovat tilinpäätösasiat ja muut ajankohtaiset asiat sekä joulukuussa talousarvio ja muut ajankohtaiset asiat.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta työskentelee laatimansa tarkastussuunnitelman mukaisesti. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja arvioivat ja tarkastavat vuoden 2014 toukokuun loppuun mennessä toimintavuoden 2013 talouden ja hallinnon tehokkuuden ja tuloksellisuuden sekä antavat valtuustolle tarkastuslautakunnan osalta arviointikertomuksen ja tilintarkastuksen osalta tilintarkastuskertomuksen.

Maakuntahallitus

Maakuntahallitus toimeenpano- ja hallintoelimenä kokoontuu toimintavuoden aikana 11–12 kertaa. Maakuntahallitus seuraa ja ohjaa maakuntavaltuuston hyväksymän talousarvion ja taloussuunnitelman tavoitteiden toteutumista sekä maakuntajohtajan ja liiton viraston toimintaa. Lisäksi hallitus päättää maakuntajohtajan esittelystä liiton toimenpiteistä, lausunnoista ja kannanotoista. Hallitus toimii liiton edunvalvojana ja edustaa liittoa ulospäin.

Muut luottamustoimielimet

Liiton luottamushenkilöt toimivat seuraavissa vuonna 2013 asetetuissa jaostoissa ja toimikunnissa yms.: maakunnan yhteistyöryhmä, saaristotoimikunta, hankerahoitusjaosto, maankäyttöjaosto, valinta-toimikunta, kulttuuritoimikunta, yhteistyökomitea sekä kielellisten palvelujen toimikunta.

Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Luottamushenkilöhallinnolle asetettuja tavoitteita demokraattisesta päätöksenteosta ja liiton toiminnan ohjauksesta seurataan saadun palautteen perusteella. Vastuualueen tilivelvollinen on hallintojohtaja Markku Roto.

3.2 YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO

Talousarvion vastualueet

	MAAKUNTAJOHTAJA		
Aluekehittäminen	Edunvalvonta ja kuntapalvelut	Maankäyttö ja ympäristö	Yhteiset toiminnot ja hallinto
Central Baltic -ohjelma			
	Hanketoiminta		

Yhtenäisvirasto on hallinnollisesti jaettu neljään osaamisryhmään: 1) aluekehittäminen, 2) edunvalvonta ja kuntapalvelut, 3) maankäyttö ja ympäristö sekä 4) yhteiset toiminnot ja hallinto. Central Baltic -ohjelmien hallinnointi on osa aluekehittämisen osaamisryhmää, mutta ko. toiminta rahoitetaan ulkopuolisella, teknisen tuen rahoituksella. Yhtenäisvirastomallin mukaisesti virastossa toimii useita osaamisryhmärajat ylittäviä teemakohtaisia asiantuntijaryhmiä. Hanketoiminnan tilivastuut määrätään maakuntahallituksen tekemän käynnistämispäätöksen yhteydessä. Viraston organisaatorakenteeseen ei ole suunniteltu muutoksia vuodelle 2014.

Toiminta-ajatus

Liiton virasto on päällikkövirasto, jossa maakuntajohtajan tukena toimii osaamisryhmien johtajista muodostettu johtoryhmä. Johtoryhmän sihteerinä toimii johdon assistentti ja kokouksiin osallistuu myös puolivuositain vaihtuva henkilöstön edustaja sekä viestintävastaava käsiteltäessä maakuntahallitukseen meneviä asioita.

Liiton hallinto huolehtii viraston hallinto- ja henkilöstöpalveluista, taloudesta ja kirjanpidosta, atk-palveluista ja arkistotoimesta sekä hankinnoista siten, että luottamushenkilöhallinto ja viraston vastuualueet pystyvät parhaalla mahdollisella tavalla toteuttamaan niille asetetut tavoitteet ja tehtävät.

Liiton henkilöstösuunnitelmassa 2013 – 2016 on henkilöstöpolitiikan toiminta-ajatuksina kirjattu seuraavaa: Varsinais-Suomen liitto on turvallinen ja esimerkillinen työnantaja, joka arvostaa yhteistoimintaa työyhteisön kehittämisessä. Yhteistyö on toimivaa ja henkilöstöpolitiikka johdonmukaista ja läpinäkyvää. Liitolla on pitkän aikavälin strategia henkilöstörakenteen kehittämisessä. Viraston sisäinen johtaminen on oikeudenmukaista ja kannustavaa. Työhyvinvoinnista pidetään erityistä huolta. Henkilöstöllä on taito ja tahto edistää maakunnan hyvinvointia ja kehittää osaamistaan. Osaamisen kehittämiseen on riittävät ja monipuoliset resurssit.

Maakuntavaltuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet

Henkilöstöpolitiikka

Toteutetaan Varsinais-Suomen liiton henkilöstösuunnitelmaa 2013 - 2016 (mh 17.6.2013 § 120). Eriytyistä huomiota kiinnitetään henkilöstön terveydelliseen toimintakykyyn ja työhyvinvointiin.

Jatketaan viraston strategiatyötä siten, että kaikilla liiton työntekijöillä on yhtenäinen tieto ja ymmärrys sekä liiton yhteisestä että osaamisryhmien erityisistä toiminta-ajatuksista ja arvoista. Lisäksi tavoitteena on liiton toiminnan painopisteiden, strategisten tavoitteiden ja kriittisten menestystekijöiden tunnistaminen ja tiedostaminen.

Sisäinen valvonta ja tarkastus

Tehostetaan sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallinnan ja työsuojelun menettelytapoja. Sisäisen tarkastajan toimintasuunnitelma tehdään vuosittain ja tarkastukset kohdennetaan riskianalyyysiin perustuen. Eri toimintojen ja ostopalvelujen kustannuksia seurataan ajantasaisesti sekä pidetään kilpailuttamisten ja sopimusjärjestelyjen avulla kustannukset kurissa.

Tietojärjestelmien hyödyntäminen

Ylläpidetään ja kehitetään asianhallinnan, henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon tietojärjestelmiä siten, että hallinto- ja tukitoiminnoissa saavutetaan riittävä laatu ja kustannustehokkuus. Vuoden 2014 aikana maakuntahallituksen kokouksissa vakiinnutetaan paperiton kokousmenettely. Lisätään sähköisiä menettelytapoja myös maakuntavaltuuston ja liiton muiden luottamustoimielimien kokousmenettelyissä.

Työympäristön ylläpito ja kehittäminen

Ylläpidetään työympäristön ja siihen liittyvän tekniikan taso riittävän korkealla tehokkaan ja innostavan työilmapiirin luomiseksi. Seurataan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa työympäristön tilaa ja puututaan välittömästi havaittuihin epäkohtiin.

Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Tavoitteiden toteutumista arvioidaan hallintoa ja taloutta koskevien uusien, kustannustehokkuutta ja riskienhallintaa lisäävien menettelytapojen käyttöönottomäärällä, luottamushenkilö-, sidosryhmä ja kansalaispalautteen sekä henkilöstön kanssa käytyjen kehittämiskeskustelujen ja vuosittaisen henkilöstökertomuksen perusteella.

Sisäisen valvonnan, tarkastuksien ja riskienhallinnan osalta otetaan käyttöön uusia menettelytapoja, joiden tavoitteena on minimoida liitolle aiheutuvat aineelliset ja henkilöstöön liittyvät riskit. Vastuualueen tilivelvollinen on hallintojohtaja Markku Roto.

3.3 ALUEKEHITTÄMINEN

Toiminta-ajatus

Aluekehittämisellä parannetaan maakunnan omatoimista ja tasapainoista kehitystä ja pyritään lisäämään maakunnan kilpailukykyä. Maakunnan aluekehittämistyö tukeutuu maakunnan olemassa oleviin vahvuuksiin ja erityisesti osaaminen, elinkeinotoiminnan ja työllisyyden vahvistaminen sekä kestävä kehitys ovat Varsinais-Suomen aluekehittämisen keskeisiä elementtejä. Kansainvälisellä verkostoyhteistyöllä lisätään maakunnan tunnettavuutta ja edistetään maakunnan roolia Itämeren alueen yhtenä keskeisenä toimijana.

Aluekehitystyö pohjautuu laaja-alaiseen ja vuorovaikutteiseen yhteistyöhön jäsenkuntien, valtion aluehallintoviranomaisten, elinkeinoelämän ja muiden maakunnan toimijoiden kanssa. Tässä yhteistyössä maakunnan toimijat määrittelevät kehitystavoitteet ja keinot niihin pääsemiseksi ja samalla sitoutuvat omalta osaltaan niiden toteutukseen. Työkaluina aluekehittämisessä käytetään mm. EU:n rakennepoliittisia ohjelmia ja valtion erillisiä budjettimäärärahoja.

Maakuntavaltuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet

Maakuntastrategia

Pääpaino toimintavuotena 2014 on uuden maakuntastrategian viimeistely saatavien lausuntojen ja pöytäkirjojen perusteella ja asiakirjan hyväksyminen touko-kesäkuun valtuuston kokouksessa. Tämän jälkeen käynnistetään ja toteutetaan uuden strategian toteuttamista tukevia kärkihankkeita yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Maakuntaohjelman toimenpiteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja maakuntavaltuustolle raportoidaan vuosittain ohjelman toteutumistilanne. Tavoitteena on, että strategiaprosessin valmisteluryhmät jatkavat toimintaansa keskittyen toteutuksen seurantaan. InnoAura-palkinto jaetaan kolmannen kerran.

Kansallinen rakennerahasto-ohjelma ja maakunnan kehittämisrahoitus

Uusi EU:n rakennerahasto-ohjelmakauden toimeenpano (2014 - 2020) alkaa alkuvuonna 2014. Ohjelma-asiakirjan valmistelun yhteydessä nostettiin esille erityisesti Varsinais-Suomelle tärkeitä kehittämisen painopisteitä; uuden ohjelma-asiakirjan mukaan tulevalle kaudella EAKR-varoin tuetaan erityisesti PK-yritysten kilpailukykyä edistämistä ja uusimman tiedon ja osaamisen tuottamista ja hyödyntämistä. EAKR-rahoituksen merkittävä pieneneminen (n. 40 % nykyisestä tasosta) pakottaa tulevalle ohjelmakaudella selkeästi priorisoimaan rahoitettavia hankkeita niin, että ne parhaalla mahdollisella tavalla vahvistavat maakunnan kilpailukykyä ja tukevat osaltaan myös muissa maakunnallisesti vahvistetuissa strategioissa esitettyjä painopisteitä. Maakunnan yhteistyöryhmän rooli tulee muuttumaan ja vahvistumaan osana uuden rakennerahasto-ohjelmakauden hallinnollista toimeenpanoa. Aktiivisella hanke-neuvonnalla ohjataan maakunnan hanketoteuttajia löytämään sopivia rahoituskanavia erityisesti EU:n tasolle keskitettyjen ohjelmien rahoituskanavia.

Käynnissä olevan ohjelmakauden (2007 - 2013) jäljellä oleva rahoitus, kuten myös vapaana oleva maakunnan kehittämisraha, suunnataan maakuntaohjelman toteuttamista tukeviin kärkihankkeisiin. Ohjelmakauden sulkemistoimenpiteet käynnistetään. Suljetuista hankkeista mahdollisesti säästyneet rahat sidotaan mahdollisimman tehokkaasti ja nopeasti. Hankkeiden vaikuttavuusarviointia tehostetaan ja uusittua hankeverkkoa kehitetään edelleen yhteistyössä alueen muiden rahoittajien kanssa hyödyntäen Profiili-hankkeessa saatua informaatiota.

Koska äkillisen rakennemuutoksen rahoitus on uudella ohjelmakaudella (2014 - 2020) kansallisin varoin hoidettavaa toimintaa, ei EU-rahoitusta voida suunnata näihin toimenpiteisiin. Rakennemuutoksesta kärsiville alueille pyritään yhteistyössä muiden rahoittajaviranomaisten kanssa löytämään soveltuvaa muuta rahoitusta.

Koulutus ja ennakointi

Aluekehityslakiin kirjatun lakisääteisen koulutustarpeiden pitkän aikavälin ennakkoinnin lisäksi myös muuta ennakoittoa vahvistetaan. Laaja-alaisella yhteistyöllä ennakoitaan mm. alueella tapahtuvia elinkeinorakenteen ja koulutustarpeen muutoksia ja vastaamaan haasteisiin käytettävissä olevin keinoin (mm. rahoitusinstrumentit, lausunnot, sidosryhmäyhteistyö). Ennakkoinnin tukena käytetään maakunnan aluetietoportaaliin rakennettua sähköistä ennakoitustyökalua. Vuonna 2013 valmistunutta Varsinais-Suomen koulutusstrategian 2015+ toteuttaminen erityisesti koulutustarve-ennakkoinnin ja hankeyhteistyön kautta on yhtenä toiminnan painopisteenä toimintavuotena.

Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälisen yhteistyön pääpaino on Itämeren alueen yhteistyön edistämässä, alueellisesti toiminta kohdistuu erityisesti Pohjois-Saksaan, Puolan Pomeraniaan, Baltian maihin ja Pietarin alueelle. Tiivis yhteistyö Turun kaupungin kanssa ns. Itämeristrategian toimeenpanoa tukevan Turku-prosessiin liittyen on yksi kansainvälisen toiminnan painopisteistä. Kesäkuun alun lukuisat Itämeren yhteistyöhön liittyvät Baltic Weekin tapahtumat (mm. Baltic Development Forum (BDF), Itämeren valtioiden neuvoston (CBSS) huippukokous, Central Baltic-ohjelman päätöskonferenssi, Itämeristrategiaan liittyvä vuotuinen kokous jne.) lisäävät Varsinais-Suomen ja Turun näkyvyyttä laajasti ja vaativat niin henkilö- kuin taloudellisia resursseja myös Varsinais-Suomen liiton osalta. Liitto tulee myös isännöimään keväällä pidettävää CPMR:n Itämerikomission kokousta.

Yhteistyötä Tukholman alueen ja Ahvenanmaan maakunnan alueilla tiivistetään mm. Pohjoismaisen saaristoyhteistyötoiminnan kautta. Brysselin Eurooppa-toimiston kautta hoidetaan EU-tason edunvalvonta- ja informaatiotehtäviä ja Pietarin Turku-toimiston keskeisenä tehtävänä on erityisesti lisätä konkreettisia kontakteja ja yhteistyötä Pietarin alueella. Vuonna 2013 käynnistynyt maakunnan liiton hoitama Europe Direct- tiedotustoiminta jatkaa aktiivista kansalaislähtöistä tiedotusta Euroopan Unioniin liittyvistä asioista.

Central Baltic Interreg IVA-ohjelma 2007 - 2013 ja Central Baltic Interreg VA-ohjelma 2014 - 2020

Central Baltic Interreg IVA-ohjelman toimeenpanossa pääpaino toimintavuonna on hankkeissa saavutettujen tulosten levittäminen yhteistyössä hanketoimijoiden kanssa sekä ohjelman loppuraportoinnin käynnistäminen sekä sulkemiseen liittyvät hallinnolliset toimet, joita ovat mm. hankke/toimintalinjakohdaiset sulkemiset, seuranta- ja indikaattoritietojen päivittäminen sekä tarvittaessa ohjelma-asiakirjan muutokset. Ohjelman maksatukset hoidetaan asiallisesti ja tehokkaasti, jotta mahdollinen decommitment -riski (myöntövaltuuksien leikkaus) on mahdollisimman pieni.

Uuden ohjelmakauden 2014 - 2020 ohjelmavalmistelu on käynnistynyt vuoden 2013 alussa ja ohjelma-asiakirja lähetetään komission hyväksyttäväksi kevään 2014 aikana. Ensimmäinen rahoitushakukierros avataan alkusyksyllä 2014. Ohjelman hallinnollinen toimeenpano keskitetään vahvemmin Turkuun.

Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Aluekehitystyön vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta seurataan monipuolisesti erilaisten tilastoaineistojen ja hankkeiden tulosten avulla. Maakuntahallitukselle ja -valtuustolle sekä tarkastuslautakunnalle esitetään vuosittain tilastokatsaus maakunnan tilasta sekä määrällinen ja laadullinen arvio maakuntaohjelman toimenpiteiden toteutumisasteesta.

EU:n ohjelmaperusteisen aluekehittämistyön tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta seurataan mm. erillisten ohjelma-arvioiden kautta sekä hallinto- ja seurantakomiteoiden antaman palautteen kautta. Ohjelmien numeerista vaikuttavuutta arvioidaan mm. ohjelmakohtaisten indikaattoreiden toteutumista seuraamalla. Hanketasolla tavoitteiden toteutumisen arviointi tapahtuu seurantaraporttien sekä väli- ja loppuraporttien avulla.

Toiminnan rahoitus

Aluekehitystoiminnan ja kansainvälisen yhteistyön kustannukset ovat kuntarahoitteista toimintaa. Central Baltic Interreg IVA- ja VA- ohjelman hallinnointikulut katetaan ohjelmaan liittyvän teknisen tuen rahoituksella, jolloin ko. talousarvio on liiton tilinpidossa omakatteinen. Ohjelman hallinnoinnista aiheutuvilla kustannuksilla ei siis ole vaikutusta tilikauden tulokseen eikä kuntien maksuusuuksiin. Myös kansallisen EU-ohjelman hallinnointikulut katetaan osin ohjelman teknisestä tuesta. Uudella ohjelmakaudella hankerahoituksen pienenemisen myötä myös tekninen tuki pienenee. Tämä pakottaa välittävät elimet (maakunnan liitot, ELY-keskukset) kehittämään rakennerahastojen hallinnointia entistä kustannustehokkaammaksi. Uuden ohjelmakauden teknisen tuen rahoituksen maakuntatasoinen kokonaisuus selviää syksyn 2013 aikana.

3.4 MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ

Toiminta-ajatus

Maakunnan suunnittelun tavoitteena on maakunnan tasapainoisen kehityksen ja vetovoiman varmistaminen ja edistäminen tuottamalla alueen erityisarvoille rakentuvaa hyvää asuin- ja toimintaympäristöä. Suunnittelun lähtökohtana on maankäyttö- ja rakennuslain toteuttaminen maakuntatasolla. Maakunnan tavoitteiden määrittelyssä sovitetaan yhteen kuntien kehittämistarpeet valtakunnallisten tavoitteiden kanssa.

Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys. Maakuntakaavoituksella täsmennetään ja toteutetaan maakunnan strategiset tavoitteet kuntakaavoitusta ohjaavaksi alueiden käytön suunnitelmaksi. Maakunnan muuhun suunnitteluun synkronoidulla liikennejärjestelmätyöllä edistetään alueen toiminnallista rakennetta.

Hankkeisiin ja eri sektoreiden yhteistyöelimiin aktiivisesti osallistumalla edistetään maakunnan keskeisten tavoitteiden toteutumista, tuotetaan maakunnan ja kuntien suunnittelussa tarvittavaa tietoa ja sitoutetaan alueen toimijoita.

Maakuntavaltuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet

Maakuntastrategia

Seurataan ja edistetään nykyisen / voimassa olevan maakuntastrategian toteuttamista liiton aktiivisten tieto-pohjaan ja osallistavaan ennakointiin tukeutuvien seurantamenetelmien avulla. Työssä on keskeistä maakunnan toimintaympäristön ja sen muutosten tuntemus sekä eri toimijoiden välinen yhteistyö.

Viimeistellään maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi maakuntastrategia, joka sisältää alueidenkehittämisen- sekä että maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen maakuntasuunnitelman (ks. myös 3.3 Aluekehittäminen).

Maakuntakaava ja liikennejärjestelmätyö

Laaditaan ja asetetaan nähtäville luonnos Varsinais-Suomen taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavaksi. Vaihekaavalla tarkistetaan ja täydennetään voimassa olevaa, vuosina 2004, 2008, 2013 vahvistettua kokonaisuusmaakuntakaavaa.

Seurataan ja edistetään maakuntakaavojen ja liikennejärjestelmätyön toteuttamista ja tarkistustarpeita mm. annettavien lausuntojen ja viranomaisyhteistyön avulla.

Valmistellaan Varsinais-Suomen liikennestrategia sekä Turun seudun (rakennemallialue) liikennejärjestelmäsuunnitelma kuntien ja maakuntahallinnon hyväksymisprosessia varten. Jatketaan Turun kaupunkiseudun jatkuvaa liikennejärjestelmätöitä.

Yhteistyöhankkeet ja selvitykset

Valmistellaan ja toteutetaan yhteistyöhankkeita ja tuotetaan selvityksiä maakuntasuunnitelma-, maakuntakaava- ja maakuntaohjelmatarjoustuksia varten. Toimitaan alueellisten yhteistyöryhmien (aluedenkäytön yhteistyöryhmä, palveluverkkotyöryhmä, tulvatyöryhmät sekä luonnonvarafoorumi) vetäjänä ja koordinoijana.

Vastataan alueidenkehittämislain mukaisesti alueellisten laaja-alaisten luonnonvarojen ja ympäristöä koskevien suunnitteluprosessien käynnistämisestä, niihin liittyvän yhteistyön johtamisesta ja niiden suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa, samalla edistäen vesien- ja ilmastonsuojelua, ilmastonmuutoksen torjuntaa ja siihen sopeutumista. Vuonna 2014 keskeistä on materiaali- ja resurssitehokkuuden edistäminen, jota koordinoidaan pääosin luonnonvarafoorumien kautta.

Kehitetään Lounaispaikka-paikkatietoyhteistyötä kohti laajempaa alueellista tietopalvelua Varsinais-Suomen ja Satakunnan kattavalla yhteistyöalueella. Vahvistetaan Varsinais-Suomen liiton ja Lounaispaikan asemaa alueellisen tiedon hallinnoijana ja välittäjänä. Kehitetään liiton Lounaispaikan kautta tarjoamia palveluita alueen toimijoille sekä teknisesti että sisällöllisesti. Selvitetään Lounaispaikan toimintojen ja liiton IT-hallinnon integroimista osana tietopalvelujen ja -hallinnon kehittämistä.

Osallistutaan aktiivisesti maakunnan suunnitteluun liittyviin kansallisiin ja kansainvälisiin yhteistyöhankkeisiin ja niiden valmisteluun maakunnan, naapuriliittojen ja Itämeren alueella. Painopisteinä ovat maakunnan tavoitellun kehityksen visiointi, aluerakenteellinen asema (Pohjoinen kasvukäytävä / Tukholma-Pietari -akseli), liikenne ja logistiikka, yhdyskuntarakenteen kestävä kehitys sekä ympäristö- ja vesiensuojelutoiminta.

Syksyllä 2013 käynnistyy kolmivuotinen Baltic Flows -projekti, jossa kehitetään virtaavan veden arviointiverkostoa sekä reaaliaikaiseen purojen ja jokien monitorointiin että kaupunkien tulvavesien hallintaan. Tavoitteena on kehittää menetelmiä havaita saasteet ennen kuin ne päätyvät mereen. Varsinais-Suomen liitto edustaa projektissa julkista alueellista näkökulmaa ja toimii linkkinä muiden julkisten tahojen suuntaan.

Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Tavoitteiden toteutumista arvioidaan yhteistyökumppaneilta, muilta sidosryhmiltä ja erityisesti alueen kunnilta saatavan palautteen pohjalta. Maakuntakaavojen keskeisten tavoitteiden seurantamenetelmiä kehitetään. Vastuualueen tilivelvollinen suunnittelujohtaja Heikki Saarento vastaa menotositteiden hyväksymisestä.

Hankkeet käynnistetään maakuntahallituksen päätöksillä. Maakuntahallitus päättää hankkeen toteuttamismenettelystä, kustannusarvion ja kustannuspaikan liiton kirjanpidossa sekä hankkeen vastuuhenkilön ja tilivelvollisen. Hanketoiminnan vastuualueen tavoitteiden toteutumista arvioidaan projektien hankesuunnitelmissa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen perusteella sekä hankkeiden vaikuttavuuden perusteella. Hankkeiden talousarviot ovat liiton tilinpidossa omakatteisia, jolloin niillä ei ole vaikutusta tilikauden tulokseen eikä kuntien maksuosuuksiin.

3.5 EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELUT

Toiminta-ajatus

Edunvalvonnan ja kuntapalvelujen tavoitteena on valvoa maakunnan etuja kansallisesti ja kansainvälisesti, toimia kuntien puolesta kuntayhteistyötä edistäen, olla maakunnallinen tiedonvälittäjä sekä nykyaikaisen maakuntahengen ja maakuntakulttuurin vaalija.

Maakuntavaltuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet

Edunvalvonta

Asetetaan maakunnan keskeiset edunvalvontatavoitteet ja painopisteet sekä edistetään niiden toteutumista vaikuttamisen keinoin yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Vaikuttamistyö kohdistuu valtion talousarvion valmisteluun, maakunnan kannalta keskeisten kansallisten strategioiden valmisteluun, alueellistamiskysymyksiin ja muihin maakunnan kannalta keskeisiin teemoihin. Edunvalvontanäkökulma sisältyy myös sidosryhmätyöskentelyyn sekä lausuntojen antamiseen.

Kehitetään edelleen edunvalvontatoimintaa proaktiivisuuteen, suunnitelmallisuuteen ja ajantasaiseen tietoon perustuvana vaikuttamistyönä. Parannetaan vaikuttamistyön oikea-aikaisuutta ja kohdentamista.

Vaikutetaan Varsinais-Suomen kansanedustajaryhmän kautta vakiintuneita toimintamalleja käyttämällä.

Kuntapalvelut

Tehdään aktiivista kuntayhteistyötä sidosryhmäyhteistyönä mm. järjestämällä jäsenkuntien kuntajohdon tapaamisia ja muita tilaisuuksia ajankohtaisista teemoista. Ollaan aktiivisia liiton toiminnan ja maakunnallisten tavoitteiden esittämisessä jäsenkunnille. Edistetään jäsenkuntien yhteistyötä.

Kehitetään edelleen liiton tarjoamia asiantuntijapalveluja varsinaissuomalaisille kunnille. Ollaan aktiivisia näiden palvelujen tarjoamisessa jäsenkunnille. Tehostetaan viraston sisäisiä it-palveluja sekä liiton jäsenkunnilleen ja muille maakunnan toimijoille tarjoamia tietopalveluja (ks. 3.4. Maankäyttö ja ympäristö / Lounaispaikka)..

Korostetaan maakuntahallinnon roolia osana kuntahallintoa ja pyritään vahvistamaan maakuntahallintoa.

Viestintä ja maakunnan markkinointi

Lisätään maakunnan ja liiton tunnettuutta aktiivisella viestinnällä eri kanavissa ja maakunnan markkinoinnilla. Viestinnässä käytämme tiedotteiden, esitteiden ja Internet-sivujen lisäksi sähköistä uutiskirjettä, markkinointituotteita ja sosiaalista mediaa. Viestintä on avointa ja vuorovaikutteista. Viestintä tukee liiton tavoitteita ja kertoo toiminnastamme ja sen tuloksista. Visuaalinen ilme tukee liiton viestintää.

Maakunnan markkinointia tehdään yhteismarkkinointina. Markkinoinnissa korostetaan alueen vetovoimatekijöitä. Haasteellisen rakennemuutoksen aikana, Turku ja Varsinais-Suomi tarvitsevat positiivista, valtakunnan tason markkinointia alueen vahvuuksista.

Maakunnan kulttuuri- ja kansalaisjärjestöyhteistyö

Vaalitaan modernia maakuntahenkeä ja vahvistetaan paikallisuutta yhdessä sidosryhmien kanssa. Edistetään kulttuurialaa alueen kehittämisen elementtinä ja luovaa taloutta yhteistyössä maakunnan kulttuurilaitosten kanssa. Otetaan huomioon maakuntastrategian laadinnassa yleisen kulttuuritoiminnan lisäksi kulttuuriyrittäjyys ja kulttuuriympäristö.

Yhteydenpito kansalaisjärjestökenttään jatketaan mm. neuvottelukuntamuotoisesti eläkeläisjärjestöjen kanssa.

Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Edunvalvonnan vaikuttavuutta mitataan saavutettujen tulosten perusteella sekä sidosryhmiltä saatavan palautteen pohjalta. Tilaisuuksien onnistuminen arvioidaan osallistumisasteen ja osallistujapalautteen perusteella. Viestinnän ja maakunnan markkinoinnin arviointi perustuu mediaseurantaan ja yhteismarkkinoinnin osalta myös vaikuttavuustutkimukseen. Vastuualueen tilivelvollinen on edunvalvontajohdaja Lauri Palmunen.

4. HENKILÖSTÖ

Vuoden 2014 talousarviossa on varattu rahoitus nykyisten virkojen ja toimien palkkamenoihin. Kuntarahoitteen toiminnan työntekijöistä 9 henkilöä saavuttaa vuoden 2016 loppuun mennessä vanhuuseläkkeelle siirtymisen mahdollistavan, vähintään 63 vuoden iän. Tavoitteena on täyttää eläköitymisten seurauksena avautuvat virat ja toimet siten, että nimikkeet ja toimenkuvat vastaavat liiton muuttuvaa toimintakenttää.

Henkilöstömääräraha-arvio perustuu siihen, että työehtosopimusten mukaisten palkantarkistusten kustannusvaikutus vuonna 2014 olisi 1 %.

Yhteiset toiminnot ja hallinto

Suunnitelmakauden 2014 - 2016 aikana osaamisryhmässä eläkeiän saavuttaa 2 henkilöä. Osaamisryhmän tehtävien organisoinnissa ei ole vuodelle 2014 suunnitteilla olennaisia muutoksia.

Liiton eläkemenoperusteiset ja varhaiseläkemenoperusteiset maksut ovat noin 10 % henkilökustannuksista ja ne on kokonaisuudessaan budjetoitu yhteisten toimintojen ja hallinnon kustannuspaikalle.. Yhteisten toimintojen kustannuspaikalle on varattu 30 000 euroa tilapäisten henkilöiden palkkauksia sekä henkilöstön sijaisuus- ja perehdyttämisyjärjestelyjä varten.

Aluekehittäminen

Suunnitelmakauden aikana osaamisryhmässä eläkeiän saavuttaa 2 henkilöä. Avautuvien toimien ja virkojen täytössä sekä nimikkeiden ja toimenkuvien määrittelyssä otetaan huomioon liiton aluekehittämistoimialan uudet tehtävät ja muuttuvat painopistealueet. Central Baltic Interreg IV A -ohjelman henkilöstön työsopimukset ulottuvat pääosin vuoteen 2014 ja osalla vuoteen 2015. Kilpailukyky- ja työllisyysohjelman teknisellä tuella katetaan 1,10 htv:n palkat. Tehtävät jatkuvat vuoteen 2015. Uuden Central Baltic Interreg V A -ohjelman 2014 – 2020 toteuttaminen ja rekrytoinnit aloitetaan vuonna 2014.

Työsopimuslainsäädännön nojalla 5 vuotta pidemmäksi ajaksi tehdyt määräaikaiset työsopimukset muuttuvat (hiljaisesti) toistaiseksi voimassa oleviksi. Työsopimus on tällöin irtisanottavissa vain samoin perustein kuin muutkin toistaiseksi voimassa olevat työsopimukset

Maankäyttö ja ympäristö

Maankäytön ja suunnittelun osaamisryhmässä on eläköitymisten seurauksena osaamisen painopiste siirtynyt tekniseltä luonnontieteelliselle sektorille. Kehitys on jossain määrin vastannut maakunnan suunnittelun ja maakuntakaavoituksen ympäristönäkökohtia painottavia uusia haasteita. Teknispainotteiset tehtävät eivät ole samassa suhteessa vähentyneet, minkä vuoksi osaamisryhmässä tullaan jatkossakin tarvitsemaan teknillisen koulutuksen saanutta henkilökuntaa.

Suunnitelmakauden aikana osaamisryhmässä ei ole eläkeiän saavuttavia henkilöitä. Suurin osa liiton eri projekteissa työskentelevistä määräaikaisista henkilöistä kuuluu Maankäytön ja ympäristön osaamisryhmässä työskentelee useita määräaikaisia projektihenkilöitä.

Edunvalvonta ja kuntapalvelut

Suunnitelmakauden aikana osaamisryhmässä eläkeiän saavuttaa 3 henkilöä. Avautuvien virkojen ja toimien täytössä sekä nimikkeen ja toimenkuvan määrittelyssä otetaan huomioon liiton edunvalvonnan ja kuntapalvelun muuttuvat painopistealueet.

5. TALOUDEN TUNNUSLUVUT

5.1 KÄYTTÖTALOUSOSA

KUNTARAHOITTEINEN TOIMINTA							
TUOTOT	TA 2014	TA2013	TA 13/14 %	TA 13/14 €	TS 2015	TS 2016	TP 2012
Kuntien maksusuudet	3 899 900	3 786 311	3,00	113 589	4 016 897	4 097 235	3 693 995
Myyntituotot	65 000	63 000	3,17	2 000	70 000	70 000	62 931
Muut tuotot	13 000	15 000	-13,33	-2 000	15 000	15 000	16 327
TUOTOT YHT.	3 977 900	3 864 311	2,94	113 589	4 101 897	4 182 235	3 773 253
KULUT							
LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO							
Henkilöstökulut	-146 310	-162 300	-9,85	-15 990	-150 000	-155 000	-118 695
Palvelujen ostot	-156 400	-156 900	-0,32	-500	-157 000	-159 000	-208 737
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 000	-2 500	-20,00	-500	-2 000	-2 000	-1 728
Vuokrat	-1 800	-3 000	-40,00	-1 200	-2 000	-2 000	-1 608
Muut toimintakulut	-19 800	-12 000	65,00	7 800	-20 000	-21 000	-22 045
YHTEENSÄ	-326 310	-336 700	-3,09	-10 390	-331 000	-339 000	-352 813
YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO							
Henkilöstökulut	-861 615	-858 828	0,32	2 786	-876 000	-890 000	-809 216
Palvelujen ostot	-335 355	-339 180	-1,13	-3 825	-335 000	-342 000	-319 165
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-81 800	-81 100	0,86	700	-81 797	-85 835	-81 737
Vuokrat	-245 500	-239 600	2,46	5 900	-250 000	-254 000	-236 434
Muut toimintakulut	-79 000	-83 800	-5,73	-4 800	-80 000	-82 000	-65 589
YHTEENSÄ	-1 603 270	-1 602 508	0,05	761	-1 622 797	-1 653 835	-1 512 141
ALUEKEHITTÄMINEN							
Henkilöstökulut	-678 704	-668 579	1,51	10 124	-681 000	-691 000	-623 629
Palvelujen ostot	-178 500	-171 430	4,12	7 070	-179 000	-180 000	-139 952
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 600	-6 100	-8,20	-500	-5 800	-6 000	-5 200
Muut toimintakulut	-35 000	-27 500	27,27	7 500	-35 000	-37 000	-15 906
YHTEENSÄ	-897 804	-873 609	2,77	24 194	-900 800	-914 000	-784 688
MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ							
Henkilöstökulut	-520 696	-535 397	-2,75	-14 700	-530 000	-540 000	-495 629
Palvelujen ostot	-137 300	-135 800	1,10	1 500	-141 000	-145 000	-136 898
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 200	-5 200	0,00	0	-5 300	-5 400	-4 323
Muut toimintakulut	-8 000	-8 000	0,00	0	-8 000	-8 000	0
YHTEENSÄ	-671 196	-684 397	-1,93	-13 200	-684 300	-698 400	-636 850
EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELUT							
Henkilöstökulut	-352 896	-343 097	2,86	9 799	-350 000	-355 000	-352 385
Palvelujen ostot	-181 425	-64 000	183,48	117 425	-175 000	-180 000	-45 316
Muut toimintakulut	-30 000	-47 000	-36,17	-17 000	-32 000	-33 000	-29 172
YHTEENSÄ	-564 321	-454 097	24,27	110 224	-557 000	-568 000	-426 873
KULUT YHT.							
KULUT YHT.	-4 062 901	-3 951 311	2,82	111 589	-4 095 897	-4 173 235	-3 713 365
TOIMINTAKATE	-85 000	-87 000	-2,30	-2 000	6 000	9 000	59 887

OHJELMA- JA HANKETOIMINTA				0			
Käyttötalous	TA 2014	TA2013	TA 13/14 %	TA 13/14 €	TS 2015	TS 2016	TP 2012
CENTRAL BALTIC -OHJELMAT							
Tuet ja avustukset	1 800 000	1 677 900	7,28	-122 100	1 800 000	1 700 000	1 510 144
Henkilöstökulut (V-S liitto)	-900 000	-853 100	5,50	46 900	-900 000	-900 000	-733 761
Muut toimintakulut	-900 000	-824 800	9,12	75 200	-900 000	-800 000	-776 383
TOIMINTAKATE	0	0		0	0	0	0
KILPAILUKYKY JA TYÖLLISYYSOHJELMA							
Tuet ja avustukset	80 000	85 000	-5,88	5 000	80 000	80 000	81 746
Henkilöstökulut	-70 000	-70 000	0,00	0	-68 000	-68 000	-69 072
Muut toimintakulut	-10 000	-15 000	-33,33	-5 000	-12 000	-12 000	-12 674
TOIMINTAKATE	0	0		0	0	0	0
HANKETOIMINTA							
Tuet ja avustukset	400 000	500 000	-20,00	100 000	500 000	500 000	698 645
Henkilöstökulut	-200 000	-250 000	-20,00	-50 000	-250 000	-250 000	-299 609
Muut toimintakulut	-200 000	-250 000	-20,00	-50 000	-250 000	-250 000	-399 036
TOIMINTAKATE	0	0		0	0		0
TUOTOT YHT	2 280 000	2 262 900	0,76	-17 100	2 380 000	2 280 000	2 290 535
KULUT YHT	-2 280 000	-2 262 900	0,76	17 100	-2 380 000	-2 280 000	-2 290 535
TOIMINTAKATE	0	0		0		0	

TA = talousarvio

TS = taloussuunnitelma

TP = tilinpäätös

Yhteenveto kuntarahoitteen toiminnan käyttötaloudesta 2014

KUNTARAOITTEINEN TOIMINTA				
KÄYTTÖTALOUS	TA 2014	TA2013	TA 13/14 %	TA 13/14 €
TUOTOT				
Kuntien maksusuodet	3 899 900	3 786 311	3,00	113 589
Myyntituotot	65 000	63 000	3,17	2 000
Muut tuotot	13 000	15 000	-13,33	-2 000
TUOTOT YHT.	3 977 900	3 864 311	2,94	113 589
KULUT				
Henkilöstökulut	-2 560 221	-2 568 201	-0,31	7 981
Palvelujen ostot	-988 980	-867 310	14,03	-121 670
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-94 600	-94 900	-0,32	300
Vuokrat	-247 300	-242 600	1,94	-4 700
Muut toimintakulut	-171 800	-178 300	-3,65	6 500
YHTEENSÄ	-4 062 901	-3 951 311	2,82	-111 589
TOIMINTAKATE	-85 000	-87 000	-2,30	2 000

5.2 TULOSLASKELMAOSA

TALOUSSUUNNITELMA 2014						
	TA 2014	TA 2013	TA13/TA14	TA13/TA14	TS 2015	TA 2016
			%	euroa		
KÄYTTÖTALOUSOSA (ulkoinen ja sisäinen)						
KUNTARAHOITTEINEN TOIMINTA						
__Tuotot	3 977 900	3 864 311	2,9	-113 589	4 101 897	4 182 235
__Kulut	-4 062 901	-3 951 311	2,8	111 589	-4 095 897	-4 173 235
Netto	-85 000	-87 000	-2,3	-2 000	6 000	9 000
OHJELMA- JA HANKETOIMINTA						
__Tuotot	2 280 000	2 262 900	0,8	-17 100	2 380 000	2 280 000
__Kulut	-2 280 000	-2 262 900	0,8	17 100	-2 380 000	-2 280 000
Netto	0	0			0	0
TULOSLASKELMAOSA (ulkoinen/sisäinen)						
	TA 2014	TA 2013	TA13/TA14	TA13/TA14	TS 2015	TA 2016
Toimintatulot	6 257 900	6 127 211	2,1	-130 689	6 481 897	6 462 235
__Kuntien maksusuudet	3 899 900	3 786 311	3,0	-113 589	4 016 897	4 097 235
__Tuet, avustukset, korvaukset	2 280 000	2 262 900	0,8	-17 100	2 380 000	2 280 000
__Muut tuotot	78 000	78 000	0,0	0	85 000	85 000
Toimintamenot	-6 342 901	-6 214 211	2,1	128 689	-6 475 897	-6 453 235
__Henkilöstömenot	-3 730 221	-3 741 301	-0,3	-11 081	-3 805 000	-3 849 000
__Palvelujen ostot	-988 980	-867 310	14,0	121 670	-987 000	-1 006 000
__Muut toimintamenot	-1 623 700	-1 605 600	1,1	18 100	-1 683 897	-1 598 235
				0		
TOIMINTAKATE	-85 000	-87 000	-2,3	-2 000	6 000	9 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
__Korkotulot	10 000	10 000	0,0	0	12 000	13 000
__Muut rahoitustulot						
__Korkomenot						
__Muut rahoitusmenot						
VUOSIKATE	-75 000	-77 000	-2,6	-2 000	18 000	22 000
__Siirrot rahastoon						
__Poistot	-15 000	-13 000	15,4	2 000	-18 000	-22 000
__Satunnaiset tuotot						
__Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	-90 000	-90 000	0,0	0	0	0

5.3 INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIOSA						
	TA 2014	TA 2013	TA13/TA14	TA13/TA14	TS 2015	TA 2016
__Tuotot						
__Kulut	-20 000	-26 000	-23,1	-6 000	-20 000	-20 000
Netto	-20 000	-26 000	-23,1	-6 000	-20 000	-20 000

5.4 RAHOITUSOSA

RAHOITUSOSA						
euroa	TA 2014	TA 2013	TA13/TA14	TA13/TA14	TS 2015	TA 2016
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA						
TULORAHOITUS						
_Vuosikate	-75 000	-77 000	-2,6	-2 000	12 000	13 000
Tulorah.korjauzerät						
INVESTOINNIT						
_Käyttöom.investoinnit	-20 000	-26 000	-23,1	-6 000	-20 000	-20 000
Käyttöom. myyntitulot						
NETTOKASSAVIRTA	-95 000	-103 000	-7,8	-8 000	-8 000	-7 000

Liite 1. Jäsenkuntien maksuosuudet 2007 – 2013

Kunta	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	_12/13 %	% Osuus	2 014
Aura	24 098	24 944	24 975	26 521	27 406	3,34	0,72	
Kaarina	241 582	248 717	253 790	265 040	278 008	4,89	7,34	
Kemiönsaari	47 287	47 001	44 742	45 716	45 551	-0,36	1,20	
Koski Tl	13 846	13 942	13 737	14 255	14 541	2,01	0,38	
Kustavi	5 365	5 351	5 227	5 532	5 797	4,79	0,15	
Laitila	54 599	54 050	53 415	55 569	58 580	5,42	1,55	
Lieto	116 590	120 495	122 278	129 107	137 191	6,26	3,62	
Loimaa	104 668	104 359	101 710	106 301	110 582	4,03	2,92	
Marttila	12 209	12 387	11 949	12 612	12 805	1,53	0,34	
Masku	64 502	67 436	70 566	74 830	78 682	5,15	2,08	
Mynämäki	49 345	49 896	49 541	51 274	53 261	3,88	1,41	
Naantali	166 577	161 655	165 424	166 737	173 356	3,97	4,58	
Nousiainen	29 187	30 693	31 162	32 495	33 833	4,12	0,89	
Oripää	7 914	8 192	8 226	8 427	8 547	1,42	0,23	
Paimio	78 891	78 618	78 961	79 906	83 059	3,95	2,19	
Parainen	111 771	112 369	113 453	118 965	125 992	5,91	3,33	
Pyhäranta	14 937	15 101	15 236	16 235	16 921	4,23	0,45	
Pöytyä	48 713	49 439	48 616	50 746	52 667	3,79	1,39	
Raisio	189 846	192 699	192 481	199 717	208 621	4,46	5,51	
Rusko	40 523	41 021	41 716	44 434	46 060	3,66	1,22	
Salo	484 818	454 165	506 107	532 722	460 578	-13,54	12,16	
Sauvo	16 860	17 881	18 412	19 524	20 327	4,11	0,54	
Somero	55 085	55 088	54 259	54 741	56 905	3,95	1,50	
Taivassalo	9 804	10 030	9 602	10 024	10 454	4,29	0,28	
Tarvasjoki	12 222	12 055	11 926	12 696	13 043	2,73	0,34	
Turku	1 366 878	1 379 095	1 389 468	1 430 471	1 517 969	6,12	40,09	
Uusikaupunki	107 945	109 066	109 025	115 715	121 556	5,05	3,21	
Vehmaa	13 579	13 896	13 430	13 669	14 039	2,71	0,37	
YHT	3 489 639	3 489 641	3 559 434	3 693 995	3 786 311	2,50	100,00	3 899 900

Jäsenkuntien maksuosuudet vuodelle 2014 lasketaan loka-marraskuun 2013 vaihteessa, kun saadaan vuoden 2012 kuntakohtaiset verokertymätiedot.

Liite 2. Maksuosuuksien kehitys 1993–2013

Varsinais-Suomen liiton tilinpäätösten ja talousarvioiden mukaan jäsenkuntien maksuosuudet ovat kehittyneet seuraavasti:

Varsinais-Suomen liiton jäsenkuntien maksuosuudet ovat kehittyneet seuraavasti:					
vuosi	maksuosuudet		muutos edelliseen vuoteen		
	mk	euroa	%		
1993	9 937 529	1 671 372			
1994	9 145 993	1 538 246	-7,97		
1995	10 343 056	1 739 577	13,09		
1996	10 948 585	1 841 420	5,85		
1997	12 478 460	2 098 726	13,97		
1998	13 131 783	2 208 607	5,24		
1999	13 531 783	2 275 883	3,05		
2000	13 931 783	2 343 158	2,96		
2001	13 931 786	2 343 158	0,00		
2002		2 569 895	9,68		
2003		2 698 388	5,00		
2004		2 860 291	6,00		
2005		3 006 166	5,10		
2006		3 147 456	4,70		
2007		3 257 617	3,50		
2008		3 371 634	3,50		
2009		3 489 641	3,50		
2010		3 489 641	0,00		
2011		3 524 537	2,00		
2012		3 693 995	3,78		
TA 2013		3 786 311	2,50		
TA 2014		3 899 900	3,00		

Liite 3. Maksuosuuksien määräytyminen vuonna 2013

Nimi	Kunnallisvero 2011	Yhteisövero-osuus 2011	Yhteensä	2011 kunnan tulovero-%	maksuosuuden perusteena oleva kpl- määrä	2013 maksuosuudet	2012 maksuosuudet	muutos 2012 -> 2013
Aura	11 135 692	515 198	11 650 890	20,25	57 535 261	27 406	26 521	3,34 %
Kaarina	101 903 464	6 070 928	107 974 392	18,50	583 645 363	278 007	265 041	4,89 %
Kemiönsaari	17 786 786	1 099 914	18 886 700	19,75	95 628 860	45 551	45 716	-0,36 %
Koski tl	5 352 945	447 129	5 800 074	19,00	30 526 705	14 541	14 255	2,01 %
Kustavi	2 187 997	154 574	2 342 571	19,25	12 169 200	5 796	5 532	4,77 %
Laitila	21 856 476	2 432 277	24 288 753	19,75	122 981 028	58 579	55 569	5,42 %
Lieto	50 306 654	2 976 170	53 282 824	18,50	288 015 267	137 190	129 108	6,26 %
Loimaa	44 331 578	3 259 824	47 591 402	20,50	232 153 182	110 581	106 301	4,03 %
Marttila	4 803 093	371 642	5 174 735	19,25	26 881 742	12 805	12 612	1,53 %
Masku	27 311 359	1 595 866	28 907 226	17,50	165 184 147	78 682	74 830	5,15 %
Mynämäki	20 305 092	939 846	21 244 937	19,00	111 815 460	53 261	51 274	3,88 %
Naantali	56 590 413	6 189 428	62 779 840	17,25	363 941 104	173 356	166 738	3,97 %
Nousiainen	13 407 585	443 036	13 850 621	19,50	71 028 824	33 833	32 495	4,12 %
Oripää	3 086 735	322 495	3 409 230	19,00	17 943 317	8 547	8 427	1,42 %
Paimio	32 357 974	1 644 595	34 002 569	19,50	174 372 147	83 058	79 906	3,94 %
Parainen	47 296 293	3 620 929	50 917 221	19,25	264 505 046	125 991	118 966	5,91 %
Pyhäranta	6 577 542	349 591	6 927 132	19,50	35 523 754	16 921	16 235	4,23 %
Pöytyä	20 109 202	1 451 523	21 560 724	19,50	110 567 817	52 667	50 746	3,79 %
Raisio	70 306 077	6 339 585	76 645 662	17,50	437 975 212	208 620	199 718	4,46 %
Rusko	16 576 968	1 070 438	17 647 405	18,25	96 698 112	46 060	44 434	3,66 %
Salo	148 543 250	32 755 840	181 299 090	18,75	966 928 480	460 576	532 724	-13,54 %
Sauvo	8 019 795	301 805	8 321 600	19,50	42 674 873	20 327	19 524	4,11 %
Somero	20 984 463	1 116 666	22 101 129	18,50	119 465 562	56 905	54 741	3,95 %
Taivassalo	4 170 838	218 692	4 389 531	20,00	21 947 653	10 454	10 024	4,29 %
Tarvasjoki	5 470 271	280 000	5 750 271	21,00	27 382 243	13 043	12 696	2,73 %
Turku	522 456 495	75 067 245	597 523 740	18,75	3 186 793 281	1 517 960	1 430 477	6,12 %
Uusikaupunki	47 598 590	4 077 866	51 676 455	20,25	255 192 372	121 555	115 716	5,05 %
Vehmaa	5 744 460	297 382	6 041 841	20,50	29 472 396	14 039	13 669	2,71 %
	1 336 578 086	155 410 483	1 491 988 569		7 948 948 410	3 786 311	3 693 995	2,50 %

